

Mirties Planeta: #6

**Harry Harrison,
Ant Skalandis**

MIRTIES PLANETA IR PRAGARO IŠPEROS

Knygute.lt

**Harry Harrison,
Ant Skalandis**

**MIRTIES PLANETA
IR PRAGARO IŠPEROS**
MIRTIES PLANETA #6

Mokslinis-fantastinis
romanas

Mirties Planetoje ramu - bet tai tik tylą
prieš audrą.

Jasono dinAlto ir geriausių Galaktikos
karių pagalbos prireikia turtingiems
bei dosniems tolimosios Monalajos
šeimininkams, kurių valdas užpuolė
liepsnojančios požemių pabaisos. Bet
šįsyk mąstyti nepratusiems
pyriečiams teks gerokai pasukti
galvas, kad suprastų, kam šioje
planetoje iš tiesų reikia padėti...

Vertėja: IRMINA DOMEIKIENĖ

Harry Harrison,
Ant Skalandis
DEATHWORLD #6
MIRTIES PLANETA
IR PRAGARO IŠPEROS

Kaunas, Eridanas, 1999
Copyright © by Harry Harrison, 1999
Cover art by Luis Royo
Vertimas į lietuvių kalbą:
© leidykla "Eridanas", 1999
© leidykla Knygute.lt, 2020

Pirma dalis: **ŽMONĖS BAISESNI UŽ MONSTRUS**

1

Toli, veikiausiai virš vandenyno, slypinčio už kalnų grandinės, rinkosi sunkūs švininiai debesys. Čia, Monalojoje, tai buvo retas reiškinys, bet jei jau pasitaikydavo, tai rimtai: ne šiaip lietus ir vėjas, o tikra liūtis su uraganu, ne šiaip audra, o tikras šviesos spektaklis. Per tris šimtus saulėtų dienų iš trijų šimtų dvidešimties, sudarančių šios švelnios bei šiltos planetos metus, teko patirti elektrines siaubingos galios audras su tikrais vandens kriokliais, garmančiais iš įtūžusio dangaus.

Šimtininkas Furuho savo mediniame bokšte lyje įdėmiai žvelgė į akyse tamsėjantį horizontą ir mąstė: kiekgi dar liko dirbti vaisininkams? Ko gero, ne daugiau valandos. O jei taip, tegul verčiau pasiskubina prieš priverstinai ilgą poilsį. Furuho palenkė galvą prie ant krūtinės kybančio šauktuvo ir riktelėjo:

- Ei! - jis kreipėsi į savuosius dešimtininkus. - Pabaksnokite juos lazdomis, tegul palaksto sparčiau. O jei kas nukris anksčiau nei prasi-dės lietus - ne bėda. Svarbiausia - rezultatas. Girdite? - Ir pridūrė: - Visiems, kurie iki finali-nio švilpuko surinks po šešis pilnus krepšius, pažadu antrą skanaus viralo porciją.

Užduotis buvo nelengva, bet visgi reali. Pre-tendentų į antrąją porciją galėjo būti daug. Bet Furuhu turėjo teisę švaistytis tokiais pažadais, juk jis buvo ne šiaip šimtininkas, o čionykščio tūkstančio viršininko, sultono Azbajaus, pati-kėtinis.

Tokių viršininkų, kaip Azbajus, tūkstantinin-kais netitulavo, nes jie vadovavo jau ne konk-rečiam žmonių bei vaisininkų skaičiui, o buvo faktiškai vienvaldžiai tam tikrų griežtai apribo-tų teritorijų, vadinamų sultonatais, šeiminin-kai. Ir aukščiau sultonų stovėjo tikrai visos Monalajos planetos emyras-šachas.

Šimtininkas Furuhu buvo dar labai jaunas, bet sparčiai kopė tarnybos laiptais ir tikėjosi gana greit tapti asmeniniu sultono sargybiniu. Juk jis toks uolus, toks negailestingas, toks žiaurus. Kai jis dar buvo paprastas dešimtinin-kas ir po svilinančia saule drauge su visais stovėjo iki kelių vandenyje tarp dygių aidyn-

Čumru krūmo, aplipusio tamsiomis prinokusių vaisių kekėmis, eilių, jam patikdavo mušti vaisininkus per nugarą arba baksnoti jų šonus dygia lazda. Dirbdamas tą darbą, jis labai stengėsi.

Ir štai dabar jam kur kas labiau patiko sėdėti specialiame krėsele, įtaisytame tvirtame bokštelyje, iškilusiame ant ilgų saratelos kamienų, po uždanga, užtikrinančia malonią vėsa, ir stebėti, kaip nelemtuosius vaisininkus skubina jo pavaldiniai - dešimt šaunių raumeningų vaikų, dėl didelio derliaus negailinčių nei savo jėgų, nei pykčio, nei prakeiktų tų apgailėtinių padarų nugarų.

Vaisininkai keisčiausiu būdu buvo panašūs į žmones, bet jie nemokėjo kalbėti monalojietiškai, be to, ant jų galvų ir netgi atskirose jų kūnų vietose žėlė vilna, tarytum kokiems makadrilams. Bet kuris normalus žmogus, vos dirstelėjęs į tokį padarą, pajusdavo natūralų pasibjaurėjimą. Monalojiečiams buvo draudžiama užmegzti su vaisininkais bet kokius neformalius kontaktus.

Tiesą sakant, Furuhu menkai tesuvokė, kam reikalingas šis draudimas. Kokie apskritai gali būti kontaktai su išsigimėliais? Taip, jis duoda jiems įsakymus jų idiotiška kalba. Bet negi jam

ateitų į galvą plepėti su vaisininkais apie orą ar apie valgį! Net galvoti šlykštu. Bet, kad ir kaip būtų gaila, pasitaikydavo dešimtininkų, pažeidžiančių šį įstatymą. Jis pats kelis kartus matė tuos, kurie pradėdavo šnekas su vilnoniais. Ne, ne tarp savo pavaldinių, šlovė emyru-šachui! Juk tokius dešimtininkus išsyk atleisdavo iš tarnybos. O neapsižiūrėjusį šimtininką perkeldavo į atsilaisvinusią vietą, tai yra, pažemindavo pareigose. Furuhu tiksliai nežinojo, kokia lemtis ištikdavo prasikaltusius, bet manė, kad jų dalia turėtų būti pakankamai liūdna.

O dar sklandė gandai, jog kai kurie monalojiečiai susipainiodavo su vaisininkų patelėmis. Vien nuo tos minties Furuhu su purtydavo šleikštulys, tarsi jis būtų basa koja įsilipęs į vaisininkų mėšlą. Bet jo bičiuliai paprastai linksmai kvatodavo, perpasakodami vienas kitam pagražintas tų pasakaičių smulkmenas. Ir kartą šimtininkas Guguzu, regėdamas perdėtai teisingą Furuhu reakciją, patapšnojo šiam per petį ir šyptelėjęs sukuždėjo:

- Tu dar jaunas! Žinoma, vilnoniai - šlykštynės. Bet tu atidžiau įsižiūrėk į jų pateles. Įsižiūrėk.

Ir kartą Furuhu įsižiūrėjo. Anksčiau jis nela-

bai juos teskyrė - ką ten įžiūrėsi po suplyšusiais skudurais ir purvina vilna? Bet pasirodė, jog šį tą įžiūrėti galima. Furuhu net išsigando: na, viskas kaip pas žmones! Beveik. Ir pro įprastą pasišlykštėjimą staiga pajuto netikėtą, giliai pasislėpusį, bet labai stiprų lytinį potraukį. Štai kas jį išgąsdino. Jis jau ketino bėgti ir prisipažinti apie savo nepadorias mintis vyresnybei, kaip tai ir derėjo pagal įstatus. Bet kol pasibaigė darbo diena, spėjo apsigalvoti: neverta. Geriau jis pats kovos ir įveiks šiuos nederamus jausmus. Juk vadovybė gali imti ir nubausti, ir tuomet jo kelias į viršūnes gerokai pasunkės.

Iki šiol Furuhu dar nė karto nieko nepažeidė ir tikėjo, jog būtinai taps asmeniniu sargybiniu. Galbūt netgi labai greit. Jis jauste jautė, kad naujosios pareigos jam dar labiau patiks. Nors nelabai aiškiai tejsivaizdavo, kaip jie gyvena, tie išrinktieji žmonės. Juk didžioji jų gyvenimo dalis teka drauge su sultonais už aukštų aklinų tvorų, kur niekuomet neįleidžia netgi šimtininkų patikėtinių.

„Ak, veikiausiai ten pas juos gerai!“ - svajojo Furuhu, stengdamasis įsivaizduoti prabangius sodus ir stulbinančius stiklinius namus, apie kuriuos mėgdavo papliaukšti vyresni jo drau-

gai. Apie ką tik jie nepliaukšdavo!

Pavyzdžiui, apie tai, jog už kalnų, už vandėnyno yra kitas žemynas, iš kurio nuolat kyla dangaus laivai, jog skraidančios žvaigždės, kurias kartais naktį galima išvysti tarp nejudančių žvaigždžių, - tai ir yra tie patys laivai. Kad vaisininkus į plantacijas atveža ne jūra, o oru, ir kad netgi aidyn-čumru išgabena milžiniškais laivais tiesiog į dangų, nes tenai, aplinkui kitas žvaigždes, egzistuoja kitos planetos, kuriose taip pat gyvena žmonės. Furuhu nelabai visu tuo tikėjo, ypač apie aidyn-čumru, arba supervaisius, kaip juos kartais vadindavo. Jis pats gerai žinojo, kur dedasi prinokę vaisiai.

Kiekvieną dieną derlių iš visų plantacijų gabendavo į Kombinatą. O Kombinas jį rijo, kad po to išskirtų gyvybinę energiją ir maitintų ją visą Monalajos planetą. Kas gi to nežino? Bet klausytis visokiausių pasakų vis vien buvo įdomu.

Ir išties, ką gi dar veikti? Žinoma, galima gerti čorumą - gerą vaisinį vyną. Galima klausytis muzikantų, grojančių gynda. Galima šokti su moterimis. Visa tai geras poilsis. Bet Furuhu mėgo ir paplepėti su draugais. Tiesa, tuos, kurie pernelyg daug pliurpdavo, kartais išsi-vedavo. Ateidavo asmeniniai sargybiniai ir

surišdavo riešus žaliomis aidyn-čumru šaknimis.

Tos šaknys bet kokį daiktą apglėbia labai tvirtai, o kai išdžiūsta, jas galima nupjauti tik-tai pjūklui, ir tai ne bet koku. Pats Furuhu nebuvo to patyręs, bet matė daugybę kartų, oi daugybę...

„Ko gi aš staiga nuo linksmų minčių peršokau prie liūdnuų?“ - pats savęs paklausė jisai. Ir tučtuojau suprato. Pasirodo, jis jau dešimtį minučių stebi gražią vaisininko patelę. Ji jam išties atrodė graži, ir tai buvo siaubinga. Tokie stebėjimai jau senokai tapo jo įpročiu, bet teisingoji Furuhu smegenų pusė priešinosi gėdingam užsiėmimui ir automatiškai priversdavo jaunąjį šimtininką patikėtinį nukreipti dėmesį, prisiminus ką nors nemalonaus.

„Oi, žiūrėk, ir tau kada nors supančios rankas, jei duosi valią žemoms aistrelėms! Susikaupk, Furuhu, tu gi sugebi būti protingas ir žiaurus. Tu sugebi patylėti, kai beprotiškai norisi kam nors papasakoti kvailą pasakaitę. Tu sugebi tylėti net po visos čorumo gertuvės. Štai ir dabar suimk save į rankas. Atplėšk žvilgsnį nuo tos išsigimėlės!“

Įvykdyti tokį paliepiimą buvo visai nesunku. Žvilgsnis atsiplėšė savaime, nes kitoje pusėje,

visai greta bokštelio, pasigirdo garsus, na, tiesiog laukinis klyksmas. Nustojęs dirbti ir pakėlęs į dangų rankas, tarp krūmų klykė velnio apsėstas vaisininkas.

„Ak, ne į gera visa tai!“ - pagalvojo Furuhu. Apsėstieji pasitaiko nedažnai. Paprastai juos išsyk sunaikina, bet jie spėja prišaukti nelaimę. Pavyzdžiui, praėjusį kartą, kai rékavo toksai pats kretinas, audra prasidėjo kone pusvalandžiu anksčiau, nei laukta. Vaisininkai nespėjo surinkti daugybės krepšių, ir begalė neįkainojamų aidyn-čumru vaisių žuvo po stambia kruša. Bet visų baisiausia buvo tai, jog apsėstieji rékė monalojiečių kalba. Jie ją klaikiai darkė, tačiau kartais vis dėlto pajėgdavo ištartti ne tik atskirus žodžius, bet ir ištisus sakinius. Nuo to šurpo oda. Juk Monalajos planetos Įstatuose sakoma: „Monalojietis neturi kalbėti vaisininkų kalba, o vaisininkas negali šnekėti monalojietišškai“. „Negali“ tereiškia viena: negali. O šis šaukė garsiau už krūtinės šauktuvą, ir iš jo gerklės veržėsi pakankamai suprantamos frazės:

- Gelbinkitės! Pavoja! Audra - ne didelė bloga! Kalnai - siauba didėlesnė!..

Tiesą sakant, kaip ir bet kuris apsėstas vaisininkas, šis taip pat puikiai suprato (jei jie ap-

skritai geba ką nors suprasti): žmonės juo nepatikės. Apsėstųjų šauksmai visuomet buvo nevilties šauksmai. Jie tarytum apsimitinėjo, kad perspėja apie nelaimę, o iš tiesų ją paprasčiausiai skelbė, kai jau nieko nebebuvo galima padaryti. Per vėlu „gelbintis“. Bet kuoktelėjęs vaisininkas be įprastų perspėjimų apie pavojų spėjo keturis kartus iš eilės riktelti kažką visai neįprasta. Jis atkakliai kartėjo du Furuhu nežinomus vardus. Jis prašė surasti vieną žmogų ir būtinai jam perduoti, kad dėl visko kaltas kažkoks kitas žmogus. Furuhu gerai įsidėmėjo abu keistai skambančius vardus, bet kažkodėl net mintyse bijojo juos pakartoti. Tarsi tai būtų kokie nors pikta lemiantys burtų užkeikimai. Jaunasis šimtininkas anksčiau nė neįsivaizdavo, kad paprasčiausi žodžiai, paprasčiausi garsai gali būti tokie šurpinantys.

Paskui vienas iš tvirtų dešimtininkų - aukštasis Žumu - tvojo apsėstajam lazda, priversdamas pastarąjį nutilti, prie jo tučtuojau prišoko du kiti ir gana sparčiai uždaužė vaisininką negyvai. Furuhu matė, kaip kruviną nejudrų kūną nutempė tolyn nuo bokštelio ir numetė į drumstą vandenį tarp krūmų eilių.

Tarytum epizodas kaip epizodas. Nieko ypatinga. Ir vis dėlto kažkas jame Furuhu labai

nepatiko, kažkas nedavė ramybės. Sielon įsi-
smelkė šlykšti nuojauta. Ir jis kyštelėjo ranką
kišenėn, ieškodamas mažyčio pasikalbėtuvo.
Šimtininkams patikėtiniams išduodavo ne tik
šauktuvus, bet ir pasikalbėtuvus, skirtus tie-
sioginiam ryšiui su sultonu ypatingais atvejais.
Furuhu pasirodė, jog šis atvejis pakankamai
ypatingas.

Sultono Azbajaus surasti nepavyko. Teko
kalbėtis su asmeniniu sargybiniu. Stebėtina
bukas tipas! Į Furuhu nuogaštavimus nenorėjo
žiūrėti rimtai. Pasakė: „Kas ten baisaus gali
būti kalnuose?“ Dar dėkui, kad leido baigti
darbą penkiolika minučių anksčiau laukiamos
audros pradžios. Bet baigdamas nepamiršo
patį Furuhu apšaukti apsėstuoju ir šlykščiai
sukrizenti.

Patikėtinis šimtininkas, baisiai nusivylęs po-
kalbiu su vadovybe, penkias minutes stengėsi
atsipeikėti. Niūriai nužvelgė plantaciją, švini-
nius debesis ir kalnus už nugaros, nežadančius
nieko baisaus. Paskui riktelėjo į krūtinės šauk-
tuvą:

- Sultono Azbajaus vardu! Dėl audros po de-
šimties minučių baigiam darbus! Perduot
grandinėle!

Kiti šimtininkai akimirksniu atsiliepė. Ko-

manda nugriaudėjo virš krūmų eilių, virš pilkai žydrų vandens dryželių tarp jų, virš rudų vaisininkų nugarų. Supervaisių rinkėjai ėmė bėgioti dar sparčiau, nors rodėsi, jog sparčiau jau nebeįmanoma. Efektingas reginys.

Nežinomo pavojaus baimė slūgo. Furuhu pajuto neįtikėtiną pakilimą. Džiugi ilgo poilsio po darbo nuojauta, o paskui, paskui... Pačioje artimiausioje ateityje jam pasivaideno kažkas visiškai neįtikėtina.

Bet išvystyti savo minties jis nesusėjo.

Apsėstasis pasirodė besąs teišus. Kaip visada. Sugriaudėjo ne jūros ir ne švininių debesų pusėje. Sugriaudėjo kalnuose. Ir dar kaip sugriaudėjo! Išgelbėk mus, emyre-šache! Furuhu nejučia atsigrėžė.

Šitokių dalykų Monalojoje dar nieks nematė.

Pats aukščiausias apylinkės kalnas ūmai išspjovė į dangų tikrą ugnies fontaną. O paskui ta siaubinga liepsna nusruveno šlaitais, viską degindama savo kely, ir pasidarė aišku, kad nepraeis nė pora minučių, ir mirtį nešantys srautai pasieks plantaciją.

Kilo neregėta panika. Vietoje organizuotos vaisininkų evakuacijos - chaotiškas bėgimas į visas puses....